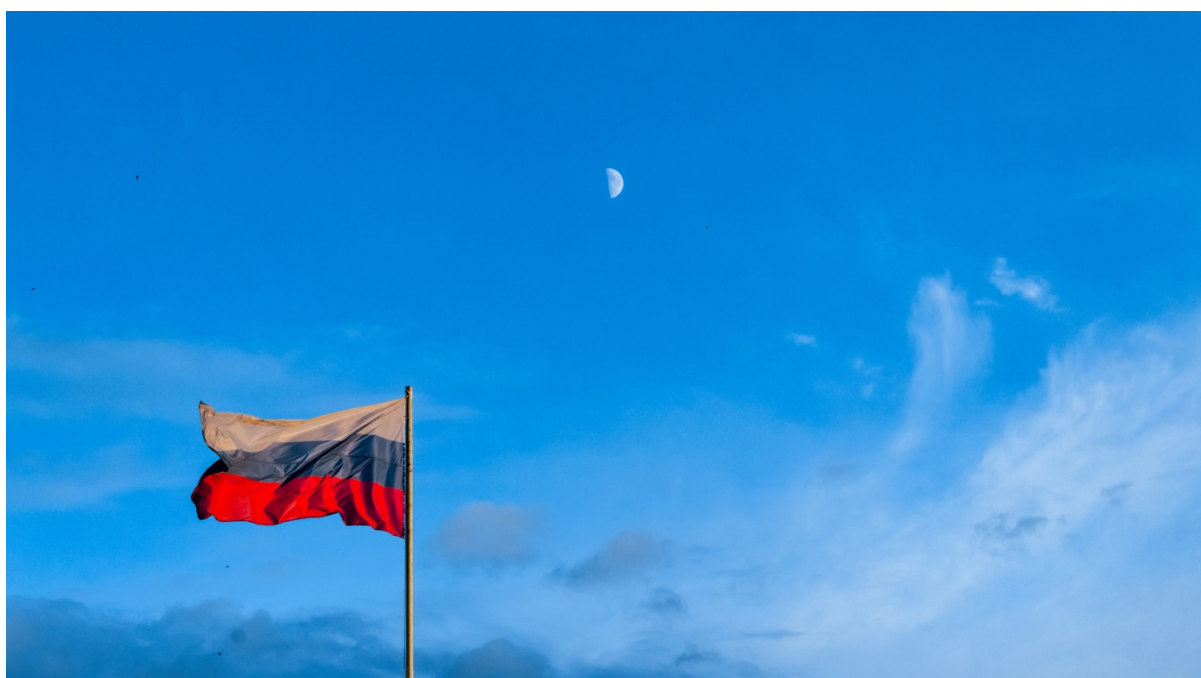

Miażdżące zwycięstwo Jednej Rosji w wyborach parlamentarnych – kleptokratyczny reżim tworzy bezpieczną drogę ku 2024 roku

Leon Pińczak

06.10.2021

Artykuł w skrócie:

- W dniach 17-19 września 2021 roku w Federacji Rosyjskiej odbyły się wybory do niższej izby parlamentu, które bezdyskusyjnie wygrała rządząca nieprzerwanie od 2003 roku Jedna Rosja;
- wyniki wyborów wskazują na całkowitą stagnację rosyjskiego systemu politycznego i brak perspektyw na zmianę sposobu prowadzenia polityki przez Rosję;
- fundamentalnym wnioskiem płynącym z analizy zarówno przebiegu, jak i wyniku wyborów jest to, że elita polityczna Federacji Rosyjskiej znalazła mechanizmy pozwalające na niezakłócone przejście władzy w nadchodzących wyborach prezydenckich w 2024 roku.

W dniach 17-19 września 2021 roku w Federacji Rosyjskiej odbyły się wybory do izby niższej parlamentu, Dumy Państwowej, w których zwycięstwo odniosła rządząca nieprzerwanie od 2003 roku partia Jedna Rosja (ros. *Единая Россия*). Ze względu na trwającą pandemię, okres głosowania został wydłużony do trzech dni¹, co niewątpliwie przyczyniło się do zwiększenia frekwencji wyborczej, a tym samym poparcia dla partii rządzącej. Wyniki wyborów świadczą o zupełnej stagnacji rosyjskiego systemu politycznego, co nie powinno dziwić, gdyż od dwudziestu lat rosyjskie władze z premedytacją wprowadzały reformy mające na celu osłabienie wszelkich instytucji obywatelskich i zastraszenie społeczeństwa konsekwencjami publicznej ekspresji poglądów politycznych (m.in. nowelizacja zaostrzająca odpowiedzialność za „obrazę uczuć osób wierzących”², przepisy karne o zniesławieniu w Internecie³ czy ograniczenia wolności słowa w ramach ustawy o „agentach zagranicznych”⁴), doprowadzając do zakrojonej na szeroką skalę degradacji świadomości społecznej. O ile wynik wrześniowych wyborów nie był trudny do przewidzenia, o tyle konsekwencje utrzymania władzy przez Jedną

¹ ТАСС, Памфилова: выборы в сентябре с высокой вероятностью пройдут в течение трех дней, <https://tass.ru/politika/10611641>, dostęp: 05.09.2021.

² КонсультантПлюс, Федеральный закон "О внесении изменений в статью 148 Уголовного кодекса Российской Федерации и отдельные законодательные акты Российской Федерации в целях противодействия оскорблению религиозных убеждений и чувств граждан" от 29.06.2013 N 136-ФЗ (последняя редакция), http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_148270/, dostęp: 30.09.2021.

³ Государственная Дума, Вводится ответственность за клевету в интернете, <http://duma.gov.ru/news/50400/>, dostęp: 30.09.2021.

⁴ КонсультантПлюс, Федеральный закон "О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в части регулирования деятельности некоммерческих организаций, выполняющих функции иностранного агента" от 20.07.2012 N 121-ФЗ (последняя редакция), http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_132900/, dostęp: 30.09.2021.

Rosję wymagają analizy, zwłaszcza w kontekście ubiegłorocznych poprawek w konstytucji, zakładających m.in. „wyzerowanie” kadencji prezydenta Putina i wzmocnienie tożsamości narodowej, w tym „tradycyjnych wartości rodzinnych” jako ram kulturowych, oraz planowanego na 2024 rok ponownego przejęcia władzy przez elitę rządzącą. Niniejszy artykuł jest zatem próbą zbadania wewnętrznego i zewnętrznego kontekstu, w jakim odbyły się wybory, zarysowania ich implikacji dla możliwych zmian pozycji Federacji Rosyjskiej w świecie oraz prognozy rozwoju sytuacji politycznej w Rosji do 2024 roku.

Kontekst historyczny

W pierwszej kolejności warto przybliżyć ordynację wyborczą obowiązującą w Federacji Rosyjskiej oraz wyjaśnić kontekst prawny regulujący udział partii politycznych w procesie legislacyjnym. Rosyjski system wyborczy jest systemem mieszanym, co oznacza, że połowa z 450 deputowanych do Dumy Państwowej wybierana jest z okręgów jednomandatowych, a pozostali z okręgów federalnych na podstawie list partyjnych⁵. Aby dostać się do niższej izby rosyjskiego parlamentu, partie polityczne muszą przekroczyć próg 5 procent. Z kolei większość konstytucyjna wynosi 2/3 ustalonej liczby deputowanych, tj. 300.

Warto zaznaczyć, że po uzyskaniu 37,5% głosów w wyborach parlamentarnych w 2003 roku, Jedna Rosja zapoczątkowała procesy korupcji politycznej, praktycznie podporządkowując sobie wszystkie siły opozycyjne. Z tego punktu widzenia 2003 rok był przełomowy dla funkcjonowania ówczesnych frakcji opozycyjnych, które po tych wyborach przeszły metamorfozę w systemową opozycję całkowicie zależną od reżimu. Zmiana ta zapewniła Jednej Rosji możliwość forsowania wszelkich projektów legislacyjnych przy braku większości konstytucyjnej, jak np. w 2011 roku, gdy partia rządząca zdobyła w wyborach parlamentarnych zaledwie 238 mandatów⁶. Symptomatycznym odzwierciedleniem apatii rosyjskiego systemu politycznego jest fakt, że od 2007 roku do Dumy Państwowej nie weszły żadne nowe ugrupowania polityczne, a całość władzy pozostaje w rękach rządzącej Jednej Rosji i trzech „ugrupowań-mastodontów” systemowej opozycji – Komunistycznej Partii Federacji Rosyjskiej (KPFR), Liberalno-Demokratycznej Partii Rosji (LDPR) oraz Sprawiedliwej Rosji

⁵ Государственная Дума, *Порядок формирования*, <http://duma.gov.ru/duma/about/formation/>, dostęp: 05.09.2021.

⁶ Территория Контрастов, *Обнародованы окончательные итоги парламентских выборов*, <http://www.contrasterra.ru/news/2469>, dostęp: 05.09.2021.

(SR). Warto również zasygnalizować, że w ostatnich wyborach parlamentarnych w 2016 roku Jedna Rosja zdobyła przytłaczającą większość z 343 mandatami (76% miejsc), co można tłumaczyć m.in. nielegalną aneksją Krymu przez Rosję, którą w kontekście rywalizacji elektoralnej określa się mianem „efektu krymskiego”, co kategorycznie przyczyniło się do wzrostu poparcia dla władz przez rosyjską opinię publiczną⁷. Jeśli zaś chodzi o wybory w 2021 roku, większość opracowań socjologicznych wskazywała na poważny spadek notowań partii rządzącej, co tłumaczy się niepopularną reformą emerytalną i ogólnym niezadowoleniem Rosjan z obecnego kursu politycznego. Podporządkowane rosyjskiemu establishmentowi Ogólnorosyjskie Centrum Badania Opinii Publicznej (ros. *Всероссийский центр изучения общественного мнения*, ВЦИОМ) podawało, że Jedna Rosja może liczyć na uzyskanie 28.3 proc. głosów⁸, czyli o 18.6% proc. mniej niż w 2016 roku⁹.

Zachowanie większości konstytucyjnej – *nihil novi*

Wyniki wrześniowych wyborów nie przyniosły niespodzianek. Ella Pamfilowa, przewodnicząca rosyjskiej Centralnej Komisji Wyborczej, ogłaszając wstępne wyniki, zwróciła uwagę na rozwój rosyjskiego systemu politycznego i jego demokratyzację, podkreślając, że do Dumy Państwowej wybrano więcej ugrupowań niż w poprzednich latach, a frekwencja na poziomie 51,72% świadczy o szerokiej legitymizacji tych wyborów wśród rosyjskich wyborców¹⁰. Rezultaty wyborów pokazują, że z wynikiem 49,82%, partia Jedna Rosja zdobyła 126 mandatów na podstawie list federalnych i 198 mandatów na mocy okręgów jednomandatowych, zapewniając sobie tym samym większość konstytucyjną w Dumie¹¹. Znamiennym precedensem jest przekroczenie progu wyborczego przez utworzone w 2019 roku

⁷ Д. Волков, *Долгосрочный эффект Крыма*, <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2017/03/17/681693-dolgosrochnii-effekt>, dostęp: 05.09.2021.

⁸ ВЦИОМ, *Рейтинг политических партий*, <https://wciom.ru/ratings/reiting-politicheskikh-partii/>, dostęp: 09.09.2021.

⁹ ВЦИОМ, *Электоральные рейтинги политических партий*, <https://wciom.ru/analytical-reviews/analiticheskii-obzor/politicheskie-rejtingi>, dostęp: 09.09.2021.

¹⁰ Центральная избирательная комиссия Российской Федерации, *Элла Памфилова объявила предварительные результаты выборов депутатов Государственной Думы*, <http://www.cikrf.ru/news/cec/50563/>, dostęp: 21.09.2021.

¹¹ А. Крашевский, *"Единая Россия" получила конституционное большинство в Госдуме РФ*, <https://rus.err.ee/1608345437/edinaja-rossija-poluchila-konstitucionnoe-bolshinstvo-v-gosdume-rf>, dostęp: 21.09.2021.

ugrupowanie Nowi Ludzie (ros. *Новые Люди*), które zdobyło 5,32% głosów i uzyskało 13 miejsc w parlamencie¹².

Rosyjska machina propagandowa skutecznie odtrąbiła sukces, reklamując liberalizację rosyjskiego parlamentaryzmu, jednak większość niezależnych analityków (np. politolożka i wykładowczyni Jekaterina Szulman czy zespół ekspercki Moskiewskiego Centrum Carnegie¹³) zwraca uwagę, że owo ugrupowanie jest finansowane przez bliskich Kremlowi technologów politycznych, a jego rola sprowadza się jedynie do propagandowej „wrzutki” przeznaczony opinii publicznej Zachodu¹⁴. Zresztą taka sztuczka polityczna nie jest bynajmniej nowa, bo współczesna historia rosyjskiego parlamentaryzmu zna ich co najmniej kilka: powstanie Platformy Obywatelskiej (ros. *Гражданская Платформа*) w 2012 roku, rzekoma walka Ksenii Sobczak o prezydenturę Rosji w 2018 roku, czy cały szereg quasi-partii, stworzonych przez prokremlowskiego technologa politycznego Andrieja Bogdanowa. Dlatego nie należy przywiązywać dużej wagi do rzekomego poszerzania się rosyjskiego spektrum politycznego, ale warto pamiętać, że rosyjski system polityczny stworzony po dojściu W. Putina do władzy jest jedynie imitacją parlamentaryzmu w zachodnioeuropejskim rozumieniu tego terminu, sprowadzoną do aksjomatu „wybory bez wyboru”.

Represje polityczne, populistyczne zagrywki przedwyborcze, brak międzynarodowej kontroli i masowe oszustwa wyborcze

Wrześniowe wybory parlamentarne poprzedziła potężna fala represji wobec niewielkiej części rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego, mająca na celu ograniczenie pola manewru i zniechęcenie do głosowania wyborców nieprzychylnych elitom politycznym. Rosyjskie władze zdają się kierować ideą, że niższa frekwencja wśród najbardziej zagorzałych przeciwników władzy, zarówno poprzez eliminację (w tym fizyczną) kandydatów opozycji z wyścigu wyborczego, jak i zmniejszenie szumu podnoszonego przez niewielką część rosyjskich mediów niezależnych, wpłynie pozytywnie na wizerunek samego procesu wyborczego, m.in. poprzez ograniczenie konieczności fałszowania wyników wyborów.

¹² РИА Новости, *Итоги выборов в Госдуму — 2021*, https://ria.ru/20210919/vybory_gosduma-1749875690.html, dostęp: 30.09.2021.

¹³ А. Баунов, А. Макаркин, Е. Шульман, *Слон под одеялом. Что думские выборы говорят о российском обществе*, <https://carnegie.ru/commentary/85409>, dostęp: 30.09.2021.

¹⁴ А. Владимиров, *В партийном инкубаторе власти вылупились новые гомункулы*, <https://www.mk.ru/politics/2020/05/21/v-partiynom-inkubatore-vlasti-vylupilis-novye-gomunkuly.html>, dostęp: 21.09.2021.

Wydarzeniem, które przyciągnęło najwięcej uwagi w świetle degrengolady rosyjskiego reżimu politycznego, była próba zamachu na najbardziej prominentnego polityka opozycyjnego Aleksieja Nawalnego i jego późniejsze uwięzienie. Logiczną kontynuacją rozprawiania się ze strukturami Fundacji Walki z Korupcją (ros. *Фонд борьбы с коррупцией*, ФБК), stworzonej przez A. Nawalnego, było uznanie organizacji za ekstremistyczną¹⁵ i jawne zastraszanie jej darczyńców przed odpowiedzialnością karną. Co więcej, na bezprecedensową skalę państwo rosyjskie wypowiedziało wojnę nie tylko niezależnym mediom, takim jak największy niezależny kanał telewizyjny Dożd (ros. *Дождь*)¹⁶, ale także poszczególnym dziennikarzom, uznając ich za zagranicznych agentów¹⁷. Masowe ograniczenia możliwości udziału w wyborach niezależnych kandydatów, jak również eskapada przeciwko niewielkim siłom opozycyjnym reprezentowanym praktycznie tylko w Internecie, mogą wskazywać na swoiste „zaciskanie pasa” przed 2024 rokiem i świadczyć o tym, że głównym celem reżimu jest utrzymanie *status quo*, a wszelkie działania zmierzające do zmiany tego porządku spotkają się z falą represji.

Rosyjski reżim autokratyczny, wobec braku realnych mechanizmów dialogu ze społeczeństwem, w trakcie kampanii wyborczej posłużył się jednym z najprostszych chwytów politycznych - rozdawnictwem publicznych pieniędzy w celu zmotywowania najbardziej amorficznych grup społecznych do udziału w wyborach i głosowania na partię rządzącą. Warto zaznaczyć, że wprowadzone przez prezydenta W. Putina wypłaty w wysokości 10 tys. rubli dla rodzin z dziećmi¹⁸, 10 tys. rubli dla emerytów¹⁹ i 15 tys. rubli dla tzw. siłowików²⁰ nie są żadnym *novum* w rosyjskim przedwyborczym trybie. Już w 2020 roku, podczas głosowania nad poprawkami do konstytucji, które, notabene, nie miało solidnych podstaw na poziomie

¹⁵ Росфинмониторинг, *ПЕРЕЧЕНЬ ТЕРРОРИСТОВ И ЭКСТРЕМИСТОВ (ВСЕ СПИСОК)*, <https://www.fedsfm.ru/documents/terrorists-catalog-portal-act>, dostęp: 21.09.2021.

¹⁶ Министерство юстиции Российской Федерации, *Минюст России разъяснил основания включения ООО Телеканал Дождь в реестр иностранных средств массовой информации, выполняющих функции иностранного агента*, <https://minjust.gov.ru/ru/events/48553/>, dostęp: 21.09.2021.

¹⁷ Idem, *Реестр иностранных средств массовой информации, выполняющих функции иностранного агента*, <https://minjust.gov.ru/ru/documents/7755/#>, dostęp: 21.09.2021.

¹⁸ Президент России, *Указ о единовременной выплате семьям, имеющим детей*, <http://kremlin.ru/events/president/news/66033>, dostęp: 21.09.2021.

¹⁹ Настоящее время, *Путин перед выборами пообещал разовую выплату пенсионерам и военным*, <https://www.currenttime.tv/a/putin-posobie/31422705.html>, dostęp: 21.09.2021.

²⁰ Официальный интернет-портал правовой информации, *Указ Президента Российской Федерации от 30.08.2021 № 503 "О единовременной денежной выплате лицам, проходящим службу в некоторых федеральных государственных органах"*, <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202108310001?index=0&rangeSize=1>, dostęp: 21.09.2021.

ustawodawczym, rosyjski establishment zaaprobował podobne decyzje. Istotą tych populistycznych rozdawnictw jest mobilizacja najbardziej twardego elektoratu Jednej Rosji. Pomijając polityczne spektrum problemu, borykająca się z problemem ubóstwa Federacja Rosyjska²¹ próbuje w ten sposób rozwiązać problem na krótką metę, jednak eksperci są zgodni, że podobne rozwiązania w żaden sposób nie sprzyjają rozwiązaniu problemu biedy, a są jedynie doraźnym narzędziem finansowym²².

Bardzo ważnym elementem wrześniowych wyborów była nieobecność obserwatorów międzynarodowych – przede wszystkim z OBWE – oraz kwestia udziału w nich zrusyfikowanej ludności zamieszkującej nielegalnie okupowany przez Federację Rosyjską Półwysep Krymski i niekontrolowane przez Ukrainę wschodnie terytoria. Po raz pierwszy od 1993 roku w kontrolę mechanizmów wyborczych nie byli zaangażowani zagraniczni obserwatorzy, co może sugerować, że pełna autonomia rosyjskiego reżimu, rozumiana jako element postulowanej przez rosyjskich myślicieli politycznych koncepcji suwerennej demokracji²³, została „doprowadzona do perfekcji”. Udział ludności zamieszkującej terytoria prawnie należące do innych państw w krajowych procesach wyborczych świadczy o dążeniu Moskwy do kontynuowania procesów integracyjnych z tymi nieuznanymi podmiotami, ale nie jest równoznaczny z włączeniem tych quasi-państw do Federacji Rosyjskiej. Powodem tych działań w wymiarze polityki zagranicznej jest chęć kontynuowania polityki nacisku na sąsiadów poprzez niestabilną sytuację polityczno-wojskową, natomiast w wymiarze procesów wewnętrznych sprowadza się to do uzyskania około 300 tys. głosów dla Jednej Rosji²⁴. Ponadto aktywny udział obywateli rosyjskich z nieuznawanych terytoriów w życiu politycznym Rosyjskiej Federacji praktycznie wyklucza powrót tych terytoriów do Ukrainy w najbliższej przyszłości. Można zatem stwierdzić, iż angażując osoby z rosyjskimi paszportami Moskwa „upiekła dwie pieczenie przy jednym ogniu”, działając w swoim wewnętrznym interesie i jednocześnie destabilizując sytuację na Ukrainie.

²¹ BRE Review, *Reasons for poverty in Russia*, <https://sites.utu.fi/bre/reasons-for-poverty-in-russia/>, dostęp: 21.09.2021.

²² BBC News, *Поддержка "ядерного электората": зачем перед выборами нужны новые выплаты пенсионерам*, <https://www.bbc.com/russian/news-58310954>, dostęp: 21.09.2021.

²³ А. Дугин, *Александр ДУГИН: `Суверенная демократия` -- признак появления у России идеологии*, <http://viperson.ru/articles/aleksandr-dugin-suverennaya-demokratiya-priznak-poyavleniya-u-rossii-ideologii>, dostęp: 21.09.2021.

²⁴ К. Скоркин, *Голос Донбасса. К чему приведет участие ДНР-ЛНР в российских выборах*, <https://carnegie.ru/commentary/85183>, dostęp: 21.09.2021.

Na uwagę zasługuje również ofensywna postawa Federacji Rosyjskiej wobec gigantów technologicznych (m.in. Apple, Google, Telegram), sprowadzająca się do żądania usunięcia z platform informacji rozpowszechnianych przez aplikację „Inteligentne głosowanie” (ros. *Умное голосование*), stworzoną przez sztab A. Nawalnego. Motywem przewodnim tej aplikacji było masowe głosowanie na kandydatów spoza list wyborczych Jednej Rosji, co zdaniem uwięzionego opozycjonisty miało wstrząsnąć rosyjskim systemem politycznym. Wobec oczywistego zagrożenia mobilizacją społeczną i zarysowanego wcześniej niezadowolenia z obecnego kursu politycznego Kreml postanowił wypowiedzieć otwartą wojnę wielkim korporacjom technologicznym. Rosyjscy urzędnicy wyraźnie nakazali platformom usunięcie aplikacji, w przeciwnym razie zagrożono im dużym pakietem sankcji i nadania etykiety „obcej ingerencji w sprawy wewnętrzne Federacji Rosyjskiej”²⁵. W związku z uznaniem struktur A. Nawalnego za ekstremistyczne koncerty podjęły pozytywną decyzję i przychyliły się do rosyjskich żądań²⁶, co świadczy o tym, że zachodni giganci nie są zdeterminowani, by pogarszać relacje z coraz bardziej antagonistycznym rządem rosyjskim, choć ważną rolę odegrały również względy finansowe.

Nie można również pominąć najnowszego wynalazku kremlowskich technologów politycznych, który *de facto* przyniósł Jednej Rosji zwycięstwo w wyborach parlamentarnych – głosowania internetowego. Rosyjscy niezależni obserwatorzy wyborów wskazują na około 14 milionów sfałszowanych głosów, z których większość pochodziła z głosowania internetowego²⁷. Fenomen fałszowania głosów z zamkniętych baz danych, nad którymi kontrolę sprawują podporządkowane Kremlowi komisje wyborcze odpowiedzialne za techniczną stronę procesu wyborczego, również nie jest nowy, gdyż pierwotnie pojawił się przy głosowaniu nad poprawkami, natomiast podczas wrześniowych wyborów głosowanie internetowe zostało poszerzone na 7 podmiotów federalnych, co zwiększyło dynamikę fałszerstw. Największym atutem tego typu głosowania z punktu widzenia Kremla jest brak dowodów na masowe fałszerstwa, a przynajmniej nie tworzy ono medialnych obrazów „wypychania” urn wyborczych lub fałszowania protokołów, odwracając w ten sposób uwagę od rzeczywistego obrazu wyborów i nie tworząc powodów do społecznego niezadowolenia.

²⁵ К. Веретенникова, А. Гаврилюк, *Apple и Google подошли к «красной черте»*, <https://www.kommersant.ru/doc/4988129>, dostęp: 22.09.2021.

²⁶ А. Trojanovski, А. Satariano, *Google and Apple, Under Pressure From Russia, Remove Voting App*, <https://www.nytimes.com/2021/09/17/world/europe/russia-navalny-app-election.html>, dostęp: 22.09.2021.

²⁷ Д. Сотников, *У «Единой России» обнаружили 14 млн «аномальных» голосов. Это много?*, <https://tvrain.ru/teleshov/notes/shpilkin-538327/>, dostęp: 22.09.2021.

Znikoma część społeczeństwa znająca mechanizmy przetwarzania głosów, tj. osoby związane z branżą informatyczną, może z łatwością wskazać problematyczne elementy tego typu głosowania. Tak więc głosowanie online, które jest znacznie trudniejsze do monitorowania przez niezależnych obserwatorów, można uznać za swoisty „game-changer” i spodziewać się próby wprowadzenia go w całej Federacji Rosyjskiej już w 2024 roku.

Międzynarodowe implikacje wyborów do Dumy Państwowej

Wyniki wrześniowych wyborów wywołały umiarkowaną falę krytyki ze strony Unii Europejskiej, której przedstawiciele skrytykowali narastającą falę represji wobec opozycji antysystemowej oraz brak międzynarodowej kontroli. Najwięcej wątpliwości wzbudziło jednak głosowanie obywateli Federacji Rosyjskiej mieszkających na terytoriach przez nią okupowanych lub nie znajdujących się pod kontrolą Ukrainy²⁸. Z kolei turecki prezydent E. Erdogan podczas wystąpienia na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ oświadczył, że Turcja nie uznaje wyników wyborów na okupowanym przez Rosję Krymie i w pełni popiera integralność terytorialną Ukrainy²⁹. Przedstawiciele USA i Wielkiej Brytanii również skrytykowali obraz rosyjskich wyborów w związku z rozprawianiem się z niezależnymi dziennikarzami, mediami i politykami, nazywając to „ograniczeniem pluralizmu politycznego”³⁰.

Krytyczne komentarze płynące z Zachodu należy traktować jedynie jako normatywny i dyplomatyczny przejaw polityki międzynarodowej, gdyż żaden aktor międzynarodowy od dawna nie żywi nadziei na nagłą zmianę kierunku Rosji w stronę demokratyzacji. Należy zatem stwierdzić, że wrześniowe wybory parlamentarne nie przyniosą większych zmian w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej i jej wizerunku w oczach innych aktorów międzynarodowych, a dominujący w relacjach zachodnio-rosyjskich paradygmat realistyczno-pragmatyczny prawdopodobnie się utrzyma.

²⁸ DW, *Что думают в Евросоюзе о выборах в РФ (20.09.2021)*, <https://www.dw.com/ru/chto-dumajut-v-evrosojuze-o-vyborah-v-rf/av-59244084>, dostęp: 20.09.2021.

²⁹ Интерфакс, *Эрдоган заявил, что Турция не признает вхождение Крыма в состав России*, <https://www.interfax.ru/world/792700>, dostęp: 22.09.2021.

³⁰ DW, *США и Великобритания дали оценку парламентским выборам в России*, <https://www.dw.com/ru/ssha-i-velikobritanija-dali-ocenku-parlamentskim-vyboram-v-rossii/a-59245972>, dostęp: 22.09.2021.

Wewnątrzsystemowe implikacje wrześnieowych wyborów parlamentarnych

Wybory do Dumy Państwowej, zakończone przytłaczającym zwycięstwem „odwiecznego” bloku politycznego pod przewodnictwem Jednej Rosji, otwierają rosyjskim elitom politycznym drogę do niczym nieskrępowanego rządu do 2024 roku. Jak już wspomniano, wybory prezydenckie w 2024 roku będą miały bezprecedensowy charakter ze względu na wprowadzone poprawki do konstytucji, pozwalające prezydentowi W. Putinowi ubiegać się o dwie kolejne kadencje, tj. rządzić do 2036 roku. Utrzymanie stabilnej większości w parlamencie oraz postępująca rutynizacja procesów politycznych, przy jednoczesnym zaniku głosu opozycyjnego w publicznej debacie, świadczą o zachowaniu ciągłości obecnej elity politycznej. Nie należy zatem spodziewać się żadnych zmian w sposobie prowadzenia polityki przez rosyjski establishment. Nic również nie wskazuje na to, aby spekulacje w przestrzeni medialnej na temat zmiany rosyjskiej głowy państwa były prawdziwe, gdyż „wyzerowanie” kadencji W. Putina jest wyraźnym sygnałem tego, jakim szlakiem politycznym Federacja Rosyjska zamierza podążać w najbliższej przyszłości. Tak więc postępująca personifikacja reżimu i priorytetowe traktowanie przez prezydenta Rosji zapewnienia stabilności systemu politycznego³¹, co wiąże się z dalszą unifikacją ośrodków władzy i tłumieniem wszelkich antysystemowych sił politycznych, a także coraz większy ukłon w stronę autorytaryzmu będą kontynuowane w najbliższych latach.

³¹ Государственная Дума Федерального Собрания Российской Федерации, *Президент РФ выступил на заседании Государственной Думы*, <http://duma.gov.ru/news/47996/>, dostęp: 14.09.2021.

O AUTORZE

Leon Pińczak. Bipatryda, student studiów drugiego stopnia stosunków międzynarodowych na Uniwersytecie Warszawskim – na specjalizacji Bezpieczeństwo i Studia Strategiczne. Członek uniwersyteckiego Koła Analiz Międzynarodowych. Głównym obszarem zainteresowań badawczych są relacje państw na poradzieckiej przestrzeni. Rozpowszechnianie wiedzy o zjawisku dezinformacji jako narzędziu wojny hybrydowej uważa za priorytetową kwestię względem zwiększania świadomości społecznej. Interesuje się polityką zagraniczną Federacji Rosyjskiej oraz śledzeniem działań mających poprawić wizerunek państwa rosyjskiego na międzynarodowej arenie.

Sfinansowano przez Narodowy
Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze
środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich na lata
2018 – 2030

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy: 95 2530 0008
2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.